Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

Ч. 19. Ч. 29. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 29. VOL. LXII.

КОМІСІЯ ПРИЙНЯЛА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ЗМЕНШЕННЯ МИТНИХ ТАРИФ

Вашингтон. — Комісія Способів і Метод в Палаті Репрезентантів більшістю 20 до 5-ох голосів прийняла урядовий законопроєкт про продовження договору про взаємну торгівлю з закордоном. В найближчому тижні над цим законопроєктом сподіваються гарячої дискусії в повній Палаті Репрезентантів, бо його противники заповіли гостру боротьбу. Але голова комісії Дж. Купер переконаний, що повна палата прийме цей законопроєкт, бо буде на це потрібна більшість. За цим законопроєктом голосували 14 демократів і 6 республиканців, а проти чотири республиканці та один демократ. Опозицію очолює республиканець конгресмен Деніел А. Рід, який заповів, що в повній Палаті Репрезентантів поставить внесок, щоб цей законопроєкт завернули назад до комісії для нового зредаґування. Цей законопроєкт про взаємну торгівлю з закордоном продовжує теперішній закон на три роки, це значить до 30 червня 1958 року, та дає президентові повновласті зменшувати кожного року мито від закордонних товарів на п'ять відсотків. Комісія прийняла поправку, яка має на цілі не допустити до того, щоб цей новий закон не шкодив американській рільничій продукції. Президент має право визначати контингент на ввіз тих закордонних товарів, які могли б конкурувати з американськими рільничими продуктами. Такої поправки домагався секретар рільництва Езра Тефт Бенсон. Друга поправка регулює відносини нового закону до заключених вже торговельних договорів із закордоном. В ній комісія змагає до того, щоб ЗДА не могли приступити до Загального Договору про Тарифи і Торгівлю, який заключено в Женеві 1947 року. Конгресмен Купер запевнив комісію, що уряд не думає приступати до того договору без згоди Конгресу.

ВСЯ СУСПІЛЬНІСТЬ СУМУЄ ПО ВТРАТІ Д-РА ЛУКИ МИШУГИ

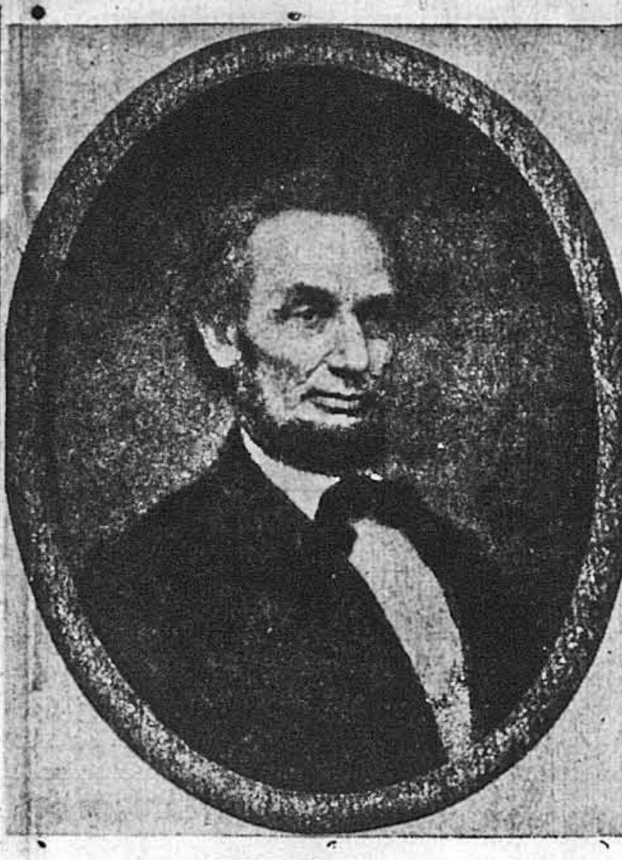
Вістка про невідждалювану смерть сл. п. д-ра Луки Мишуги, хоч здержана дещо в „Свободі" згідно з його останнім бажанням, швидко розійшлася в країні, зокрема в метрополітальному районі. Викликала вона направду потрясаюче враження хоч загально було відомо, що д-р Мишуга вже від довшого часу недужий. Тепер до Редакції „Свободи" та Головного Уряду УНС напливають численні листи і телеграми, в яких поодинокі громадяни та їхні організації висловлюють своє глибоке співчуття з приводу цієї втрати. Між першими, що надіслали вислови співчуття був Президент УНР в екзилі, давній друг сл. п. д-ра Л. Мишуги ще з часів Західньо-Української Народньої Республики, д-р Степан Витвицький. Між іншим, Президент Витвицький був перший з-поза Редакції „Свободи" та Екзекутивного Комітету УНС і тих найближчих, що опікувались д-ром Мишугою під час недуги, що довідався про цю втрату. Д-р Мишуга помер у вівторок о год. 11,45 перед полуднем і приблизно дві години пізніше д-р Витвицький телефонував до „Свободи", щоб довідатись коли б ще можна д-ра Мишугу відвідати в лікарні. Тоді й довідався, що д-р Мишуга вже не живе. Вислови співчуття наспіли теж від Закордонного Представництва УГВР, від Американського Комітету Визволення від Большевизму та від багатьох інших інституцій і громадян, що постійно довідуються про цю втрату. Зокрема глибокий жаль висловив в листі д-р Роман Осінчук, що був не тільки лікарем Покійного, але й одним з його найближчих приятелів. Крім листів і телеграм, у Редакції „Свободи" та в канцелярії УНС невпинно дзвонять телефони із недовірливими та жалісними запитами: невже ж це правда, що д-р Мишуга вже не має між живими.

ДВА АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКІ НЕСТОРИ НА ОДНІМ ЦВИНТАРІ

Д-р Лука Мишуга похований, як відомо, на „Все Зелено" (Евер Грін) цвинтарі в Нюарку. На тому самому цвинтарі — пригадує головний касир УНС п. Роман Слободян — похований теж о. Нестор Дмитрів, редактор „Свободи" в 1897-ому році, найкращий дослідник найдавнішої української минувшини в Америці, редактор першого Календаря „Свободи" на 1897-ий рік та справжній літописець американських українців, якого часто називають американсько - українським Нестором. Помер він в 1925 році і похоронений на тому самому цвинтарі. П. Р. Слободян, що був на обидвох цих похоронах, висловлюється, що на тому цвинтарі лежать два наші Нестори, бо д-ра Мишугу більше, ніж будь-кого, можна назвати теж і літописцем американських українців.

ПРАЦІВНИКИ ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ УНС І „СВОБОДИ" МОЛЯТЬСЯ ЗА СПОКІЙ ДУШІ СЛ. П. Д-ра МИШУГИ

В п'ятницю, 11-го лютого, три дні після смерти д-ра Луки Мишуги, відправлено, згідно з його останнім зарядженням, заупокійну Службу Божу і Парастас в українській католицькій церкві св. Петра і Павла в Джерзі Сіті. Церковні відправи відбулися між год. 9 і 10-ою рано і в тому часі всі бюра Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи" були замкнені, а всі працівники, між якими є католики, православні і протестанти, взяли участь в тих Богослуженнях, що їх відправив Всч. о. Теодор Данусяр, якому служив мґр. Осип Стецура. Глибоке схвилювання відбивалось на обличчях найближчих співробітників Покійного, що з деякими з-поміж них Він провів три десятки років свого трудолюбивого життя.

ABRAHAM LINCOLN
February 12, 1809 — April 15, 1865

КРИЗА УРЯДУ У ФРАНЦІЇ ЗАТЯГАЄТЬСЯ

ПІНО ЗРІКСЯ — ПФЛЕМЛЕН ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД. — РАДА РЕСПУБЛІКИ МУСИТЬ ВІДКЛАСТИ РАТИФІКАЦІЮ ПАРИЗЬКОГО ДОГОВОРУ

Париж. — Антоан Піне, десиґнований президентом Коті на нового прем'єра, зрікся своєї місії, дармащо спершу обіцяв ще на четвер 10-го лютого прийти з новим урядом перед парлямент. Він не зміг створити уряду наслідком опозиції однаково соціялістів на лівиці, як народних республіканців на правиці. Ці останні творили теж стрижень опозиції супроти Мендес - Франса, обурені на нього за провалення пакту Західньої Оборонної Спільноти. Тому президент Коті, приймаючи зречення тепер від Піне, доручив створити новий уряд членові народно-республіканської партії, П'єррові Пфлемленові. Пфлемлен обіцяв дати остаточну свою згоду або відмову до 24 годин. Він заявив, що буде старатися творити уряд національної єдности. Він був єдиним, який із народних республіканців голосував за Паризьким договором, бо всі інші його співпартійці голосували „проти" через свою засадничу опозицію до Мендес - Франса. Він має тепер 48 років, по професії є адвокатом, економістом, подібно, як Мендес-Франс, був шість разів міністром хліборобства і раз міністром фінансів. Він популярний у Франції, головно серед селянства і в громадських колах, живе теж у приятельських взаєминах однаково з Піне, як Мендес-Франсом і лідерами власної партії, Бідо й Шуманом. Тому він має — пише преса у своїх перших коментарях — поважні шанси створити уряд, опертий на центро - правих партіях. Проте він міг би скласти новий уряд і представити його парляментові найшвидше у вівторок 15-го лютого.

Тим часом ця затяжна криза Французького уряду відбивається на відкладенні ратифікації Паризького договору. Рада Республіки, як вища палата французького парляменту, призначила була дату 10 людого для дебати над тим договором, що його ратифікувала тільки нижча палата. Наслідком кризи уряду Рада Республіки зійдеться щойно в половині найближчого тижня, наступного дня після того, як палата депутованих затвердила б уряд Пфлемлена, і щойно тоді назначить нову ратифікаційну дату. Французи хотіли б, щоб спершу Паризький договір перейшов ратифікацію в Західній Німеччині, а німці знову чекають, який буде новий уряд у Франції.

АМЕРИКАНЦІ СТВЕРДЖУЮТЬ НАЯВНІСТЬ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — „Повідомлення з численних вірогідних джерел переконують американських фахівців від психологічної війни, що знову настав неспокій в Україні, другій найбільшій „республіці" Совєтського Союзу з 40 мільйонами населення", — так починає свою статтю в „Ню Йорк Гералд Требюн" з 6 ц. м. її чільний співробітник, референт військових і летунських справ, Анзел І. Талберт. У цій статті, вдержаній в надзвичайно прихильному для українців і їх визвольних змагань тоні, пригадується існування могутньої держави над Дніпром тисяча років тому, коли багато держав Заходу щойно знаходились в процесі формування. Джан Нобл, молодий американець з Дітройту, випущений недавно з СССР на волю, зізнав, що на Воркуті більшість в'язнів — це українці, було загально відомо також, що між важко працюючими знаходився український католицький митрополит Йосиф Сліпий. Совєтська преса розписується про „щасливе і радісне життя" українців під опікою „старшого брата", але в ній же раз-у-раз появляються вістки про зліквідування якихось „зрадників" і „шпигунів", що їх нібито американці скинули з парашутами в Україну. Англійський щоденник „Менчестер Ґардієн", пишучи недавно про живучість українського націоналістичного руху, який змагає дво відновлення української державної самостійности, приходить до висновку, що московські правителі бояться цієї ідеології. Багато поважних стратегів на Заході переконані, що треба підтримати український визвольний рух, і що це є передусім завданням Америки, де живе коло півтора мільйона людей українського роду, чи походженням з України. Автор пригадує телеграму президента Айзенгавера, вислану до ОДВУ з нагоди її 25-річного існування в ЗДА, в якій президент тепло висловлювався про українські змагання до волі. З тим його становищем погоджується багато чільних американців з обох таборів, як Дюї і Гаррімам, Ліман і Даґляс. Колумбійський університет недавно заанґажував чільного українського вченого проф. Шевельова (Шереха). Автор палко поручає американцям наслідувати ці американські приклади у відношенні до українців і підтримати Україну, щоб вона стала дійсно вільною, а не такою, як вона є в Об'єднаних Націях, куди привів її Сталін, запевняючи, що Україна є незалежною. Маленков старався зацитькати українців такими штучками, як приєднання Криму до УССР, а Ворошилов говорить про „рівність двох суверенних республік". — Такий є зміст цієї небуденної статті в чільному нюйоркському щоденнику.

Іден відкликав свою подорож до азійських держав

Лондон. — Внаслідок останніх подій на Далекому Сході й відмови комуністичного Китаю переговорювати про перемир'я в протоці Формози на терені *Об'єднаних Націй*, а також мабуть у зв'язку з подіями в Совєтському Союзі, англійський міністер закордонних справ Іден відкликав заповіджені на другу половину цього місяця відвідини в Бурмі, Індії, Пакістані й Цейльоні. Він візьме особисто участь в конференції південно-східнього азійського бльоку, що відбудеться 19 лютого *в Бангкоку в Сіямі, але безпосередньо після тої конференції* повернеться до Лондону. Зате в березні виїде спеціяльно до Туреччини на триденний побут — від 16 до 19 березня.

Події в Кремлі підштовхують арабів до Заходу

Бейрут. — столиці Ливану Бейруті політичні чинники переконані, що останні події в Совєтському Союзі приспішать процес союзу арабських країн із Заходом. Допомогла цій ідеї недавня конференція держав Арабської Ліґи, на якій виявилося, що не тільки Ірак, який підписав військово-політичний пакт із Туреччиною, але й деякі інші арабські держави сприяють проєктові створення середньосхіднього оборонного пакту. До цієї цілі зміряла також тактика прем'єра Ливану на Каїрській конференції, де він боронив принципу, що кожна держава має право вступати в союзи, які не шкодять іншим арабським державам. Думають, що Ливан, а також і Сирія, підуть слідами Іраку й підпишуть союз із Туреччиною, звернений проти аґресивних тенденцій Совєтського Союзу.

Віце-президент Ніксон за тісну співпрацю з Мехіко

Мехіко. — Віце-президент Ричард М. Ніксон у своїй подорожі „доброї волі" по країнах Середущої Америки прибув до столиці Мехіко, де заявив на летовищі: „Ми, це значить Мехіко і ЗДА, є рівні партнери в родині держав, і спільно можемо довершити багато". Віце-президент казав, що співпраця двох держав спричиниться до розв'язки багатьох проблем. Ніксон хоче використати нагоду свого приїзду до Мехіко, щоб зустрітися з народом на вулицях міста. На найрухливішій вулиці він вітався з прохожими, стискаючи їм руки і розмовляючи з ними. В перший день своєї візити віце-президент відвідав президента Адольфа Руїз Кортінеса і поклав вінок у підніжжя Колюмни Мехіканської Незалежности.

Вилсон непохитний у домаганні зменшити збройні сили ЗДА

Вашингтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон боронив на Сенатській Комісії Збройних Сил урядовий плян зменшити збройні сили ЗДА з теперішнього стану 3 мільйонів вояків до 2,850,000 в кінці червня 1956 року. Вилсон заявив, що ані критична ситуація коло Формози, ані зміни в Москві не дають причини до того, щоб не зменшувати збройні сили ЗДА. Секретар оборони переконаний, що зменшене число вояків ЗДА дасть потрібну безпеку цій країні — заплянувану на довший час. Але демократична більшість комісії не вдоволена заявами Вилсона. Голова цієї комісії Ричард Б. Рассел заявив, що найновіші події в світі змушують ще раз перестудіювати запропоноване урядом зменшення збройних сил ЗДА. Шеф штабу армії генерал **Метю Риджвей** заявив, що він підтримує урядовий проєкт організації військових резерв у цій країні. Тепер — сказав він — справа резерв розв'язана незадовільно, бо потрібно аж десять місяців на те, щоб команда армії могла користуватися резервами. Голова Об'єднаних Шефів Штабу адмірал Е. Радфорд підтримав Вилсона, а секретар армії Роберт Т. Стівенс стверджував потребу ухвалення нового закону про оргаізацію військових резерв.

Сенат прийняв закон про студії військових ветеранів на державний кошт

Вашингтон. — Сенат прийняв без попередніх дебат законопроєкт про те, щоб військові ветерани, які були в службі на день 31 січня цього року, могли, після звільнення з служби, студіювати державним коштом. Цей законопроєкт вже прийнятий Палатою Репрезентантів і тепер його має підписати президент, щоб він став законом. Він відноситься до 1,400,000 майбутніх ветеранів, які служать в збройних силах ЗДА. Президент Айзенгавер видав був зарядження, що вояки, які служитимуть в дні 31 січня цього року при збройних силах ЗДА, мають право діставати гроші на навчання тільки за ті дні, які відслужили до 31 січня цього року. Тепер обидві палати Конґресу прийняли законопроєкт, що їм прислуговують ці привілеї за весь час їхньої служби, але ті вояки, які почали військову службу після 1 лютого 1955 р. не мають права студіювати коштом держави. Президент Айзенгавер не противиться цьому законопроєктові, і підпише його в найближчому часі.

Сенат ратифікував взаємний оборонний договір з Формозою

Вашингтон. — Сенат більшістю 64 до 6-ох голосів ратифікував взаємний оборонний договір із Національним Китаєм, відкинувши дві поправки незалежного сенатора Вейна Морса, що обмежували цей договір. Сенат зробив застереження до цього договору, але не в тексті його, а в моральних зобов'язаннях, які мають в дечому обмежувати дії державного департаменту. Проти ратифікації цього договору голосували такі сенатори: Денніс Шавез, Алберт Гор, Естес Кіфовер, Герберт Г. Лімен, Вейн Морс і Вільям Ланґер. До ратифікації цього договору спричинилася заява президента Айзенгавера на пресовій конференції про те, що „евакуація Таченських островів відбувається згідно з пляном". Ця заява президента викликала у більшості сенаторів враження, що оборонний договір із урядом Формози має за ціль тільки оборонні завдання, до чого змагає і евакуація Таченських островів, які залишається комуністам для того, щоб не допустити до збільшення напруження між Формозою і комуністичним Китаєм. В застереженнях до цього договору говориться про те, що ЗДА не повинні допомагати Чіянґ Кай-шекові в нападі на комуністичний Китай, хібащо був би на те окремий договір.

СОВЄТСЬКА АРМІЯ ГОТОВА ЗАБРАТИСЬ З ПОЛЬЩІ

Берлін. — Президент східньо - німецького (комуністичного) парляменту, Йоганнес Дібман, потвердив відомість, подану східньо-німецькою пресовою аґенцією, що совєтський уряд готов відкликати свої війська не тільки з Східньої Німеччини, але й з Польщі, якщо всі альянти відкличуть свої війська з цілої Німеччини, а замість Паризького договору, що признає Західній Німеччині право озброєння і зв'язує її тісно з НАТО — прийде до порозумін з СССР про з'єдинення зневтралізованої Німеччини. Таке становище висловлено в резолюції т. званої міжпарляментарної конференції, яка відбулася у Варшаві після того, як французький уряд відмовився дати дозвіл на переведення її в Парижі. Та міжпарляментарна конференція складалася з делеґатів від СССР і всіх сателітських держав і теж з комуністичних і ліво-соціялістичних делеґатів з Данії, Фінляндії, Греції, Франції, Голляндії, Італії і Швайцарії. Це була інспірована й організована Москвою нарада, якої призначення було виступити проти Паризького пакту й піддержати совєтські намагання сторпедувати єдність Заходу включно з Німеччиною. У прийнятій тією конференцією резолюції кажеться власне про з'єднання і зневтралізування Німеччини на підставі „вільних демократичних виборів, згідно з пропозицією міністра Ідена на минулорічній січневій конференції у Берліні", при чому недоторкальність німецької території мали б ґарантувати Англія, Франція, СССР і ЗДА. Тому, що до цього часу західні альянти звертали увагу, що коли б три західні альянти забрали свої війська з Західньої Німеччини а большевики забрали своє військо зі Східньої Німеччини тільки до Польщі, то вся Німеччина була б надалі також під вічною небезпекою совєтської аґресії, то тепер ця варшавська резолюція, інспірована очевидячки Москвою, каже також про евакуацію Совєтами також Польщі.

Зменшилася торгівля вільного світу з комуністами

Об'єднані Нації. — Всупереч палкій пропаґанді комуністів, англійців і „невтральних", торгівля вільного світу з комуністичним Китаєм, замість зростати, значно зменшилася. В порівнянні з першою половиною 1953-го року в тому самому часі 1954-го року імпорт до комуністичного Китаю зменшився на 20%, а експорт — на 25%. Тому, що комуністичний Китай, який не належить до Об'єднаних Націй, не подає офіційних даних про торговельні обороти, трудно скласти точну статистику, але в Об'єднаних Націях складають її на підставі звідомлень, що їх дають інші держави.

Воднева супербомба охопить радіоактивністю 10,000 квадратових миль

Шикаґо, Ілл. — Атомовий фахівець д-р Ралф Е. Лепп написав статтю в „Бюлетені Атомових Науковців", в якій твердить, що одна надпотужна воднева бомба зможе заразити небезпечною для здоров'я радіоактивністю терен 10,000 квадратових миль. Він пише, що на основі нових дослідів він мусить змінити своє давніше твердження, що радіоактивність від водневої супербомби зможе розходитися тільки на обширі 4,000 квадратових миль. Цей науковець заявив, що Комісія Атомової Енерґії повинна незабаром дати повне вияснення в цій справі. Ця радіоактивність буде небезпечна для людського життя, пізніше її небезпечність буде стверджуватись при допомозі окремих апаратів. Коли б росіянам вдалося скинути 28 таких бомб, то від них могли б згинути 50 мільйонів американців, і дві треті американської продукції були б знищені.

● **Гаролд Б. Гордон** одружився з не-жидівкою і, згідно з заповітом батька, втратив право на півмільйонову спадщину. Массачузетський Стейтовий Суд це потвердив. Гордон апелює до Найвищого Суду ЗДА, бо його дружина перейшла на жидівську віру, а ортодокси - жиди твердять, що навернення діє взад, тобто, що його жінка тим самим ніби народилася в жидівській вірі. Стейтовий Суд не хотів стати на тому становищі, і тепер справу вирішуватиме Найвищий Суд ЗДА.

В АМЕРИЦІ

● **У Конґресовій бібліотеці** в Вашинґтоні минулого року число книжок перевищило 10 мільйонів. Ніхто не знає, яка саме книжка була десятимільйоновою, аж ствержено, що 30-го червня 1954 року число книжок в цій бібліотеці становило 10,155,000. В Конґресовій бібліотеці є ще 14 мільйонів рукописів, 2 мільн. фотографій, 2,300,000 мап і т. п.

● **Республіканські жінки** запросили президента Айзенгавера на сніданя. Президент порушив свою відтовщуючу дієту і їв ґрейпфрут, сушені яблука, бекон, ковбасу і французькі сухарики, але не хотів порушити своєї мовчанки в справі повновної кандидатури в 1956 р.

● **Д-р Герман Е. Гіллбу**, комісар здоров'я в стейті Ню Йорку, повідомляє, що в цьому році мають нащепити проти поліо 750,000 дітей, сироваткою д-ра Солка, якщо ствердиться, що ця сироватка забезпечує проти дитячого паралічу. Безплатно щепитимуть дітей першої і другої кляс, а також тих дітей, які минулого року не були щеплені дійсною сироваткою.

● **21-річний Лірой Луїс** і 26-річний Генрі Томас призналися, що вбили 74-річного Александра Брустовського в Бронксі (Ню Йорк). Вбивники взяли в убчтого 1.15 доляра, з чого Луїс дістав 65 центів, а Томас — 50 ц. Томас заявив, що вбив Брустовського Луїс, а він тільки витягнув з його кишені гроші. Їх обвинувачують у вбивстві першого ступня.

У СВІТІ

● **В італійському містечку** Монте Сант Анджельо земля так сильно струснулась в останню середу, що нема майже ні одного будинку, який не зазнав би пошкодження. Проте якимсь чудом не згинув ні один з 23,000 мешканців і тільки нечисленні зазнали дрібних ушкоджень. Всі мешканці вибігли на вулиці й майдани і впродовж цілого дня і ночі боялися вертатись додому. Церковця з 12-сторіччя і замок з 14-го — залишились непошкоджені, завдяки грубим мурам.

● **З острова Тачену** перевезено до північної пристані на Формозі, Кеелюм 14,220 цивільних мешканців. Водночас привезли туди також 492-ох партизанів, що були на Формозі. Більшість цивільних мешканців Тачену ніколи в житті не виїздили з того острова, і коротка подорож „формозькою протокою, коло 200 миль, під охороною американських воєнних кораблів, була для них великою пригодою.

● **Лідер лівого крила** англійської соціялістичної Партії Праці, Еньорін Бівен, подав пропозицію на конференції парляменстарних послів цієї партії — змагати до якнайшвидшої конференції з Совєтським Союзом у справі Німеччини. Ця пропозиція перепала більшістю 93-ох голосів проти 70, які були за Бівеном. Загально вважають, що на поразку Бівена вплинув упадок Маленкова, бо ця сенсація в Совєтах справила препогане враження на англійців.

● **Англійський уряд** зажадав від парляменту призначити 16,800,000 фунтів, себто близько 50 мільйонів долярів, на будову нових шпиталів, при чому мається на увазі загальні шпиталі й шпиталі для умово хворих. Виконання цієї програми охоплювало б три найближчі роки.

● **Верховний Совєт,** який слухняно потвердив скинення Маленкова з головства в раді міністрів, підготовлене Хрущовим за кремлівськими кулісами, перед закриттям свого засідання „запросив" членів чужинецьких парляментів приїхати в гості на найближчу його сесію. Водночас Верховний Совєт висловив бажання вислати своїх членів у гості до чужинних парляментів.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917-authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛИНКОЛН В ОЦІНЦІ МИШУГИ

Кожного року 12-го лютого „Свобода", разом з всією країною, відзначає уродини одного з найбільших синів Американської Нації — Абрагама Линколна. Линколн, його ідеї і його боротьба — були джерелом великого натхнення для їх великого звеличника д-ра Луки Мишуги. Десятки непідписаних статтей д-ра Мишуги появились на цю тему в „Свободі" і не багато було з численних промов д-ра Мишуги, в яких не було б відклику власне на Линколна чи цитату його слів. Для характеристики, як д-р Л. Мишуга оцінював Линколна, передруковуємо його останню статтю на цю тему, надруковану в „Свободі" рік тому, вшановуючи цим їх обидвох.

„В надії на Божу поміч та з вірою, що наша справа справедлива, думаю, що ми таки остаточно переможемо", — заявив Линколн своєму приятелеві в чорну годину важкої Громадянської Війни. Але що саме є „справедлива справа", та ще тоді, коли в бойових рядах стоять один проти одного діти тої самої нації? Думаючи про „справедливу Північ", один проповідник закликав Линколна постояти за цю „справедливу справу". На це Линколн відповів таке:

„Докторе, іноді дуже важко визнатися в тому, що є справедливе. Ви молитесь часто й чесно, але так моляться також і ті, що по другім боці фронту. Вони теж моляться набожно, як і їхні духовники. Ви і я думаємо, що вони неоправдано моляться за свої цілі, але немає ніякого сумніву, що вони ревно моляться. Якби тут рішали ви, докторе, і я, ми розв'язали б цю проблему без кровопролиття, але Провидіння дозволило на пролив крови. Тому так важко пізнати, чого властиво Провидіння від нас хоче".

Ці слова Линколна характеристичні для його особи, для його дуже вразливої, глибоко проникливої та гуманної вдачі. Тепер наводять ті цитати, чи їм подібні, щоб доказувати глибоку релігійність Линколна і те, що він взагалі не вмів ненавидіти. Як відомо, проти Линколна, коли він кандидував на президента і в час його урядування, ведено небувалу в американській історії, повну непогамованої ненависти до його особи пропаґанду, в якій чи не перше місце займав „Линколн-безбожник"! Це так проти людини, яка вважала, що „Біблія — це найкращий подарунок Бога людям".

Линколн добре розумів своє важке становище як президента країни, бо на вістку про свій вибір заявив, що його завдання ще важливіше від того, яке припало Вашинґтонові. На його долю припало рятування нації й цілости держави — „Юнії". Що ж, властиво, ділило націю? Кандидуючи як республіканець на сенатора проти популярного й красномовного демократа Доґлеса, Линколн видвигнув проблему невільництва в цілій її повноті. Доґлес крутив і здавався „на нарід", що мав би вирішувати цю проблему, окремо в кожному стейті. Одначе Линколн поставив справу так, що невільництво противне ідеалам американського народу і що кризи, яку воно створило, не дасться оминути ніякій владі, бо неможливо залишатися наполовину вільним і наполовину невільником. Линколн вправді програв при виборах, а до вашинґтонського Сенату ввійшов Доґлес. Проте невідомий досі в Америці провінційний адвокат став відразу „національною постаттю" в тому розумінні, що в цілій країні почали ставити проблему невільництва в такий спосіб, як це розумів Линколн.

Згадуємо за ці відомі з американської історії речі, бо вони надзвичайно повчальні. Це ж перемогла тоді невідома в країні особа тому, що була принципова і вміла зв'язати важливу державну проблему з високими ідеалами нації, як теж і з високою загальнолюдською мораллю. Дивним дивом, ця високогуманна людина заважила це своїм рішенням, як президент, на важкій, чотирилітній, братовбивчій війні. Тим не хочемо поминути значення та впливу інших причин, що довели до цієї війни, і до яких треба в першу чергу зарахувати великі різниці між аґрарним Півднем і промисловою Північчю, чи великий вплив повісти Генріет Бічер Стов „Хата дядька Томи", авторка якої хоч не бачила невільництва на Півдні на власні очі, але начиталась про нього так багато з республіканських брошур, що змалювала таку картину, яка куди більше вплинула на протиневільницьке наставлення, ніж навіть пропаґанда квейкерів чи різних церковних організацій.

Південь хотів за всяку ціну „втримати невільництво", а Північ — „втримати Юнію". Тому саме сецесія Півдня з Юнії приспішила кризу і довела вкінці до війни й взаємного винищування. Линколн передбачав це нещастя, але бачив теж велич „Юнії", як вона буде врятована. Сам не дожив навіть покінчення війни, бо помер від ран, завданих йому 14 квітня 1865 року, в Вашинґтоні, в театрі Форда, фанатичним симпатиком Південної Конфедерації, яким був Джан Вилкес Бут, неславний син одного з найславніших американських акторів. Вічною залишилась по нім „Юнія", вічними залишилися і передсмертні слова Линколна, звернені ним в другій інавґураційній промові до всіх земляків, з Півночі і Півдня, щоб кінчити війну і щоб „без злоби до нікого, а з милосердям до всіх" братися „лікувати рани нації й завести справедливий та тривкий мир між собою і з усіми країнами". Отже „взаємне прощення і замирення" та „відбудова нації".

МАЛЄНКОВ І СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Як одну з головних причин усунення Маленкова виставляють кризу в сільському господарстві.

Про наявність кризи одверто говорять совєтські джерела. Вона набрала катастрофально-стихійних розмірів, і ніякі заходи уряду не всилі її припинити. Колгоспне населення, не маючи користи з наслідків своєї праці, тікає в міста шукати кращого життя. Ті, що лишаються вдома, не хочуть виходити на працю, і їх силою та погрозами до цього змушують. Партійних і совєтських керівників з міст перекидають масово на села, де вони працюють як голови колгоспів, бо сільські керівники не мають довір'я від партії. В колгоспах гине худоба, урожаї низькі. Через брак догляду псуються сільсько-господарські машини.

Такий стан витворився внаслідок бюрократичного керівництва колгоспами. Колгоспи не мають права розпоряджати своїм господарством і наслідками праці. Уряд в обов'язковому порядку встановлює пляни — що, де і як мають сіяти та вирощувати колгоспники. Ці нереальні пляни часто визнає, як хибні, сам уряд, але вони заподіюють господарству великої шкоди. Уряд посилає в колгоспи з міст бездарних керівників, п'яниць, не підготовлених до праці в сільському господарстві. Вони своїм невдалим керівництвом не усувають кризи, а ще дужче розвалюють колгоспи.

На Станиславівщині в колгоспі „Нове Життя" (Долина) урожай зернових в цьому році зібрано лише 6 центнерів з гектара. „А про картоплю соромно й сказати: не повернули навіть насіння", — признається „Радянська Україна" (25 грудня, 1954). Доповідаючи про драматургію на грудневому з'їзді письменників у Москві, О. Корнійчук навів такий факт. Декілька років тому Хрущов скликав у Києві нараду чотирьох сот аґрономів з усієї України, голів колгоспів, учених з Києва і Москви. Учасникам наради Хрущов поставив таке питання:

„Чи можна далі так вести господарство, коли плянують яру пшеницю на великих площах півдня України, а вона там дає з кожним роком мізерніші врожаї?" Таке плянування, говорив Хрущов, підтримують деякі авторитетні вчені, які доказують у своїх статтях, всупереч фактам, що яра пшениця на півдні України має родити. Селяни сваряться, але сіяти мусять, бо такий плян, хоч він шкодить державі і народові. Земля, яка могла б давати сотні мільйонів пудів озимої пшениці, з року в рік ледве повертала засівний матеріял. Навівши це твердження Хрущова, Корнійчук, звичайно, побоявся сказати, що тими „вченими" і були якраз... Хрущов, Маленков та інші московські бюрократи.

В цьогорічному театральному сезоні київський театр ім. Франка виставляє найновішу п'єсу О. Корнійчука „Крила", яка є відгомоном на найголовніші політичні події в СССР останніх років. В ній є багато деталей, які характеризують теперішній стан сільського господарства на Україні. Дія відбувається в обласному центрі. Сюди прибуває секретар обкому Ромодан, що символізує „мудрість партії". Він приїхав з місією усунути всі неподобства, зокрема в сільському господарстві. Ромодан запитує голову облвиконкому: „Скільки за минулий рік в області подохло корів з голоду?" Заступник голови облвиконкому, Пилип, відповідає: „П'ять тисяч триста десять. Свиней — шість тисяч п'ятсот двадцять". Голова облвиконкому Дремлюга каже Ромоданові: „З молоком у нас завжди буде погано. Корови у нас непородисті. Чому б нам не закупити за кордоном породистих корів? Кажуть, добрі в Данії, Голляндії". Ромодан відповідає, що голляндські корови подохнуть, коли будуть їсти саму солому. В розмові з начальником „Облплодоовочторгу" Терещенком Ромодан вигукує: „Невже можна терпіти, щоб на Україні не було літом у місті городини? Це ж ганьба!" Ромоданова сестра, Варвара, що втекла з колгоспу і працює в місті (будує будинки), скаржиться своєму братові: „В нашому селі садки вирубують, пасіки знищують... Корів розпродують... На садибах — бур'яни..."

Як обвинувальний акт, Ромодан відчитав обласним керівникам скаргу колгоспниці Коломиєць такого змісту: „Помер наш голова колгоспу, ми хотіли вибрати його брата, такого ж чесного й порядного чоловіка, доброго господаря. Але не так вийшло. Прислали нам з району п'янчужку Гарбуза, який уже три колгоспи завалив. Ми його не вибрали. Тоді приїхав секретар райкому партії, скликав збори, вісім разів виступав — і таки добився свого. Як сів Гарбуз на нашу шию, все пішло прахом. А Гарбуз гуляє та всіх районних начальників частує. Писали ми в облвиконком, але цей гаспид, напевно і там свою руку має, бо відповіді ми не отримали. Прохаємо Гарбуза зняти з нашої шиї і поставити іншого голову, бо інакше всі люди розбіжаться..."

На одних зборах колгоспного активу, слухаючи доповідь про майбутнє, колгоспниця кидає репліку: „Та що нам майбутнє, коли сьогодні наш голова колгосп пропиває!" Голова одного колгоспу Дударик, запитує керівників: „Хто винен, що в нас п'ять колгоспів не можуть встати на ноги?"

Всі рецепти, призначені на піднесення життєвого стандарту підсовєтського населення, минули. З „крутого піднесення сільського господарства" нічого не виходить. Всю відповідальність за тяжкий матеріяльний стан партія і уряд звалюють на місцевих керівників, на їх невміння налагодити господарство. Тепер виникла потреба знайти більшого винуватця. Ним став Маленков.

(Л Л)

ЗРІСТ ЗАЦІКАВЛЕННЯ ФРАНЦУЗІВ ДОЛЕЮ СХОДУ ЕВРОПИ

В останньому часі помітний зріст зацікавлення французьких католицьких кіл „мовчазною церквою" і умовами життя поза залізною завісою. У зв'язку з цим відбулися три імпрези, які мали місце на протязі чотирьох днів.

27 січня ц. р. відбулося зібрання членів Християнсько-демократичної Унії Центральної Европи з доповіддю видатного парляментариста, п. Альфреда Кост-Фльоре, члена французької християнської партії (МРП) і представника тієї ж партії у парляментарній комісії закордонних справ. Доповідач говорив про поставу Франції супроти країв Центральної Европи. Християнсько - Демократична Унія Центральної Европи об'єднала досі християнські партії шести країв з-поза залізної заслони, а саме: Литви, Мадярщини, Польщі, Словенії й Чехословаччини. На згадане засідання були запрошені ще й українці, румуни, хорвати, серби. Доповідач, який виявив глибоке знання большевицьких метод, вийшов з тези, що для успішного протиставлення большевицькій загрозі потрібно европейського об'єднання. З цього погляду він незвичайно гостро критикував політику уряду Мендес-Франса, який, мовляв, є відповідальний за сторпедування европейської федерації. Союз европейських народів, який здійсниться у висліді лондонської й паризької конференцій, не може заступити попередньої федерації. Він, крім цього, криє в собі поважну небезпеку, — відродження німецької самостійної армії, яка скорше чи пізніше викличе загрозу, бо большевики „куплять" німецьку приязнь ціною заоферованої їм єдности німецьких земель. Прелеґент, передбачаючи події, висказав, однак, надію, що уряд, який сприяє лінії своєрідного французького „тітоїзму", незабаром провалиться, а в новому уряді поважне слово має сказати МРП, яка таки доведе до повного европейського об'єднання. При цьому треба поспішати, бо позиція канцлера Аденауера слабне, а він єдиний з німців має авторитет, щоб запевнити успіх плянованій федерації, над здійсненням якої найбільше працюють християнські партії. Успіх ще й тому потрібний, що канцлер Аденауер у такому поважному віці, що за деякий час втратить свою працездатність. Але прелеґент сповнений віри, що пляни пощастить зреалізувати. Німецька армія, інтеґрована в европейську, не являтиме небезпеки. Для Східньої Німеччини візія об'єднаної Европи матиме велику атракційну вартість. Сама об'єднана Европа матиме відповідну силу, щоб зрівноважити большевицьку переваґу. Він висловив певність, що сфедерована Европа поліпшить також ситуацію народів Центральної й Східньої Европи.

Наступного дня, 28 січня, відбулося зібрання Асоціяції Інтелектуалістів - Християн Утікачів у Франції. Згадана Асоціяція є Секцією Об'єднання Французьких Інтелектуалістів-Християн, яке є членом світової католицької організації Пакс Романа, до якої належить також Українське Католицьке Академічне Об'єднання „Обнова", що кожного року висилає свої делеґації на конґреси Пакс Романа. Зібрання було присвячене питанням положення робітників поза залізною завісою. Реферували представники поодиноких національних робітничих груп, згуртованих при французькому християнському синдикаті. Серед доповідачів (поляк, румун, хорватка, литовець) забракло, на жаль, представника українців, хоч його прізвище фіґурувало в програмі. З коротких виступів склалася дуже погана картина про побут робітника у совєтській дійсності. На присутніх французів помітне враження справила інформація, що платня польського робітника — обчислена на підставі купівельної сили — вагається між рівновартістю 8.000-12 000 франц. франків, тоді як законний мінімум платні французького некваліфікованого робітника становить 25.000 франц. франків. (Один доляр дорівнює вартости 350 фр. фр.) З доповідей виходило, що функції робітничих профспілок у „народних демократій" є зовсім інші, ніж на Заході, де вони змагають до поліпшення долі робітника. На Сході вони є знаряддям в руках режиму для збільшування визиску робітничої кляси. Всі ключові позиції в профспілках у державах із совєтським устроєм опановані членами партії. У румунських фабриках адміністративний і контрольний апарат так сильно розбудований, що на двох робітників, затруднених у продукції, припадає один член адміністрації. В Югославії робітник заробляє пересічно 8,000 динарів місячно, тоді, як чоловіче убрання коштує 20,000 динарів. Для життєвого мінімуму в Литві треба для одинака 600 рублів, а тим часом робітник заробляє від 400 до 700 рублів (кваліфікований). У ній коштує погане убрання коштує 470, середнє 700, а вовняне 2,000 рублів. Погана рубашка — 86, середні шкіряні черевики — 140, добрі черевики — 400 рублів. Заробітна місячна платня некваліфікованого робітника дозволяла в Литві до війни купити 40—50 кг масла, а тепер за місячну платню він може купити тільки 13 кг. Це все дані на підставі свідчень людини, якій пощастило втекти кілька місяців тому. Представлений фактичний матеріял мав величезну пропаґандивно-освідомлюючу вартість, а цілий вечір вповні підтвердив вартість подібних імпрез.

Врешті, в неділю 30 січня відбулася третя імпреза, зорганізована виключно французькими католиками при допомозі еміґраційних католицьких „місій". Організацію імпрези, яка була імпозантною протибольшевицькою маніфестацією єдности европейських народів, зайнялися „Синя Армія" і „За Єдність". У величезній крипті церкви Сент-Оділь зібралося 1,500 осіб, в тому числі приблизно 1,200 французів. Головував на зібранні новопосвячений єпископ-помічник, монс. Ж. Рюпп, Генеральний Вікарій кардинала-архиєпископа Парижу Фельтена, який має опікуватися „місіями" для вірних-скитальців з країв, окупованих большевиками. Крім монс. Рюппа сиділи за президіяльним столом ще три інші єпископи, в тому числі один китайський (тепер на скитальщині). На почесній естраді сиділи представники всіх національностей, які прийняли участь у маніфестації. Від української католицької місії був присутній Всв. і Впрп. о. Ген. Вікарій М. Ван де Мале, а від світських доц. д-р В. Янів. На зміст маніфестації, яка почалася від урочистого внесення статуї Пречистої Діви з Фатіми, попередженої церковними прапорами всіх присутніх груп, складалися — крім спільних молитов і релігійних пісень — промови, в яких подано сумний баланс переслідування в поодиноких країнах. З десятихвилинними звітами виступали по черзі: румуни, німці, білорусини, хорвати, угорці, поляки, словаки, словінці, українці й в'єтнамці. Слухаючи про поодинокі трагічні факти, присутні дуже живо реаґували, виявляючи своє співчуття, здивовання, обурення, схвильовання. Від українців промовляв доц. Янів, який подав цифри і факти, і вияснив, чому саме Українська Католицька Церква стала першою жертвою сучасного повоєнного переслідування. Він підкреслив тяглість російської політики у відношенні до католицької церкви й, зокрема, її східньої вітки; на цю тяглість вказують переслідування українців-католиків за царського режиму й тепер. Зрозуміти цю нещадність може дозволити переслідування большевиками Української Автокефальної Православної Церкви, яка впала жертвою большевицького насильства 15 років скорше. Большевицький режим не міг стерпіти існування Церкви, незалежної від московського патріярха, не міг стерпіти церкви, не контрольованої органами безпеки.

На майбутнє треба подбати, щоб у подібних маніфестаціях брав участь український церковний хор і щоб були підготовлені відповідні друковані матеріяли для роздачі між учасників. На кінець промовив Ексцеленція Монс. Рюпп, закликаючи всіх до спільної молитви за навернення безбожницької Росії, яка, нищачи Церкву, вдаряє рівночасно у свободу совісти людини. Висланням відповідної телеграми до Святійшого Отця і архипастирським благословенням закінчилася ця маніфестація.

Зреферовані імпрези вказують на актуальність Християнського Руху, який саме у нас організується, і на конечність збільшити наші зусилля, щоб довести започатковану працю до успішного завершення.

В. Я.

КОМАНДАНТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗДА

Коли тільки захмаряються міжнародний овид і „пахне війною" — погляди широких мас народу звертаються в сторону військовиків. Появляються світлини й життєписи високих старшин, що про них до того часу знали тільки військові кола: тепер вони стають популярними фіґурами серед сірої маси. Це зовсім зрозуміле явище: люди інстинктовно відчувають, що їх доля може залежати від тих одиниць, які очолюють збройний апарат держави, отже мають оборонити їх від несподіваного нападу ворога, а його самого, ворога, знищити, щоб він перестав загрожувати нації і всьому світові. Очевидно, на перемогу не впливають лише керівні одиниці: на це потрібно збірного зусилля нації, — морального, матеріяльного і фізичного. Чесноти й здібності одиниць не помагають тоді, коли духом тих чеснот не пройняті всі збройні сили, тісно споєні настроями й ідеалами з народними масами. Проте, це самозрозумілі правди. Нарід шукає підбадьорення в свідомості, що він має якнайкращих провідників. У воєнному часі на мораль народу величезною мірою впливає свідомість, що на чолі всього збройного апарату стоять першорядні фахівці з великим досвідом, правдиві полководці новітніх часів, які високе фахове знання техніки сполучають з величчю характеру, особистою відвагою і досвідом.

І тому тепер, коли можливість війни нависла над Далеким Сходом і цілим світом, появилися вже життєписи й світлини командантів евакуаційної операції з острова Тачен. Щораз частіше згадується головного команданта американської воєнної фльоти на Далекому Сході адмірала Фелікса Е. Стампа, команданта далекосхіднього летунства генерала Ірла І. Партриджа, команданта Сьомої фльоти, яка стоїть на водах Формозької протоки, контр-адмірала Прайда і команданта прибережної фльоти на Далекому Сході, контрадмірала Лоренцо Сейбіна. А проте, поруч із тільки трьома генералами армії (Бредлі, МекАртур і Маршал, бо четвертий генерал армії є тепер президентом Республіки), — генералів, генерал-поручників, генерал-майорів, адміралів фльоти (теж лише три: Кінґ, Лігай і Німіц), адміралів, віце-адміралів і контрадміралів є кількасот. На чолі всього величезного старшинського корпусу стоять „об'єднані шефи штабу" — а є їх тільки чотири. Вони є дорадниками президента, Державної Ради Безпеки й секретаря оборони. Вони плянують і доряджують, але не ведуть політики. Політичні чинники включно з президентом здебільша приймають їх поради, які мусять спиратися на оцінці не тільки військової, але й політичної та господарської ситуації. Однак в минулому і сучасному було чимало випадків, коли президент не послухав поради об'єднаних шефів штабу й вирішив інакше. Так само й між цими чотирма військовими керівниками не завжди буває однозгідність в поглядах. Тоді президент вирішує, по чийому боці слушність.

Головою об'єднаних шефів штабу, наступником генерала армії Омара Бредлі, є адмірал Артур В. Радфорд, єдиний із об'єднаних шефів штабу, який не займається ніякими адміністраційними функціями ні одної з трьох основних частин збройних сил ЗДА. Артур В. Радфорд має тепер 59 років. Народився в Шикаґо, скінчив у 1916-му році Морську Академію, за першої світової війни служив в Атлантійській фльоті, а за другої — в Тихоокеанській. У 1952-му році він був головним командантом („Коммандер ін Чіф") фльоти на Тихому океані. Коли після президентської перемоги генерала Айзенгавера й заповідженого відходу в стан спочинку з уваги на вік генерала Омара Бредлі обмірковувано кандидатуру на наступника того останнього, пок. сен. Роберт Тефт порекомендував президентові Радфорда. Д. Д. Айзенгавер ближче запізнався з цим останнім під час своєї подорожі до Кореї у часі поміж своїм вибором та інавґурацією, і розмови з адміралом Радфордом справили на нього велике враження. Адмірал Радфорд вважає, що поки комуністи правлять в Китаї, доти ЗДА не є безпечні на Тихому океані. Тому він є рішучим противником передачі червоним китайцям бодай цілю території. Він поручав прийти на поміч

(Закінчення на ст. 3-ій)

Вол. Дорошенко

БІБЛІОТЕКИ В ПРИЛУЦІ НА ПОЛТАВЩИНІ

(в рр. 1893-1898)

(2)

Але традиція веліла нам читати цю суху річ. Далеко більше нас цікавили „Батьки й діти" Турґенєва. З російської критики й публіцистики мала наша бібліотека твори Пісарєва, в новому виданні Ф. Павленкова. Пісарев був правдивим володарем наших душ і сильно вплинув на наш світогляд. Я просто захоплювався його творами, пересиджуючи над ними допізна, і цілком підпав під його вплив: разом із ним не визнавав ні Пушкина, ні Пастера і сперечався з батьком, який боронив Пушкіна, як геніяльного поета. Ідучи за поступовою модою, ми спроваджували й писання російських народників — Гліба й Миколу Успенських, Златовратського, Федора Решетнікова й Кароніна-Петропавловського. З давніших речей були в бібліотеці гуртка твори Пом'яловського. Його нарис старої бурси належав до обов'язкової лектури свідомого юнака. На жаль, прекрасний опис української бурси Свидницького (в повісті „Люборацькі") був для нас тоді цілком невідомий.

Я пильно перечитував усю цю літературу, але мушу признати, що вона мені (та й іншим) не припала до вподоби. Московські селяни й пролетарі були для нас чужими, а персонажі Решетнікова видавалися таки справжніми дикунами. Та й мова народників була цілком чужа, незвична для нас, хоч російська літературна мова була для нас своя. Особливо разила мова „Підлипівців" та інших повістей Решетнікова. Це був справжній жарґон, часто зовсім нам незрозумілий. Мої симпатії були виключно по стороні великих російських романістів — Турґенєва й Толстого. Мав гурток і українські книжки. Ще з 50-60-х рр. дійшли до нас твори Куліша („Чорна рада"), Марка Вовчка, Ганни Барвінок, які були за моїх часів уже білими круками. Крім того ми спроваджували для гуртка деякі давніші українські видання з київських книгозбірень Ільницького, Розова й Оглоблина, а також діставали часом галицько-українські видання через своїх старих колеґ, членів гуртка, що, покінчивши ґімназію, вчилися в університеті в Києві. Таким чином ми дістали, напр., книгу Кеннана про сибірську політичну каторгу й заслання. Ця книжка ходила у нас з рук до рук і читали її не тільки свідомі українці, але й „общероси", не зважаючи на те, що українська мова перекладу справляла тоді для всіх нас чималі трудноці. Треба сказати, що наш гурток мав загальний характер, до нього приймалося й учнів, що не поділяли українських змагань, але все ж визнавали поступові ідеї. Проте, більшість становили таки свідомі українці, що, очевидно, не могло не відбитися й на складі бібліотеки. За мене гурток одержував у 1897 р. безпосередньо зі Львова Франкове „Життя і Слово". Журнал приходив на мою приватну адресу на тонкому папері (бібулі), в грубих синюватих ковертах. В кожній коверті була якась частина книжки — початок, середина або кінець. Бувало, що котрась із них не доходила і ми не мали цілої книжки. Розуміється, це була не абияка відвага діставати ґімназистові з закордону недозволену лектуру. За це можна було дістатися до в'язниці, а в усякому разі вилетіти з ґімназії з, так званим, „вовчим" білетом, себто без права дальшої освіти в котрійбудь школі держави. Але молодому море по коліна. Я й мої товариші навіть не здавали собі справи з цієї небезпеки. Батьки, розуміється, нічого про це не знали. Та й про гурток ми їм, очевидно, не говорили. Це ж була наша велика таємниця. Крім згаданих вище галицько-українських видань, пригадую собі ще дві книжки: „Юрій Горовенко" Красюченка (Косинського), видання Є. Олесницького, та якусь повість Доде (в оригіналі: Додета), видання „Бібліотеки найзнаменитших повістей" редакції „Діла". Обидві вони друковані етимологією, правописом, що його придумав для галичан полтавець Мих. Максимович, з йотами й ятями, що був для нас зовсім незвичайним, збиваючи нас при читанні на російську вимову. А вже про мову перекладу шкода й говорити — це був справжній „галицький" жарґон. Треба було багато самопосвяти, щоб прочитати таку абракадабру, якою був переклад „Додета". Була в бібліотеці гуртка й пара літографованих зошитів із забороненими поезіями Шевченка й передруками полеміки Івана Франка з Лесею Українкою (з „Життя і Слова").

Бібліотека була, можна сказати, душею нашого гуртка, джерелом нашого духовного прозріння й багато спричинилася до нашого інтелектуального розвитку в вільно-поступовому напрямі, не даючи зачучверіти серед тогочасної мертвотної реакції. З неї користали гуртківці повними жменями — до мене ходили цілими гурмами, приносили й виносили цілі оберемки книжок. Але в ті тихомирні часи в глухому провінційному місті не було кому стежити, чого це так вештаються ґімназисти по Вокзальній вулиці. Навіть нишпорка Шкуратов не впав на слід, і ці відвідини минулися щасливо для всіх нас. Не раз приносив я книжки товаришам просто до кляси, або вони звертали мені в самій ґімназії, і тільки раз трапилося, що один із наших гуртківців попався, і то самому директорові. Юрко Равич, мій товариш, брат відомого на еміґрації лікаря, покійного д-ра Миколи Равича, мав нещастя спізнитися й його зловив, як він біг до кляси, директор Фірсов, що вславився у нас наказом „найсуворіше забороняється говорити українською мовою". Спинивши Юрка для нагани, директор зацікавився надто грубою його торбою, безцеремонно її зревізував і — о лихо! — витягнув кілька грубих книжок — не пам'ятаю вже, чи творів Пісарева чи якоїсь модерної белетристики — речей, дозволених загальною цензурою, але заборонених ґімназіяльною. Книжки сконфісковано, а Равич зазнав заслуженої кари. Це була пересторога для інших. Мушу зазначити ще, що гуртківці акуратно звертали позичені книжки й не зачитували їх. Зазначу ще, що ніякої марксівської літератури в нашій бібліотеці не було і ми в ґімназії про марксизм ще не мали ніякого поняття. То вже в університеті прийшла мода на марксизм.

(Закінчення на ст. 3-ій)

Роман Смаль-Стоцький

У СПРАВІ СВ. ПАМ. МИТРОПОЛИТА ПОЛІКАРПА

(3)

Так наше громадянство познайомилося, н а р е ш т і, з текстом „історичного джерела" М. Чубатого і, з певністю, кожна інтелігентна людина остовпіла, прочитавши його... Моїм завданням тепер є: 1) оцінити цей документ як джерело до нашої церковної історії, 2) проаналізувати критичну наукову методу М. Чубатого при використанню цього документу.

Ставлю для оцінки цього документу ось такі тези:

Поперше: московська патріярхія є аґентурою російської комуністичної партії.

Подруге: московська патріярхія є знаряддям сучасного московського імперіялізму й колоніялізму, п е р е д у сім проти волі України, що включає теж нашу академічну й релігійну свободу.

Потретє: зокрема, московська патріярхія є знаряддям комуністичної Москви для остаточного знищення УАПЦ, її традицій на Україні та на скитальщині.

Почетверте: московська патріярхія є чоловним знаряддям безбожного комунізму проти нашого Святійшого Отця, Католицької Церкви та Греко - Католицької Церкви зокрема, що її Митрополит Йосиф з рештою нашої ієрархії мучиться на засланні.

Поп'яте: московська патріярхія це для мене, віруючої людини, ще й знаряддя воплотившогося в Москві сатани, що опануванням бюрократії московської патріярхії має ясну ціль провокаціями розкладати і знищити знутра всяку релігію і віру взагалі на Сході й у світі.

Взявши це все сказане під увагу для оцінки джерела, заявляю, що, на мою думку, основний документ М. Чубатого ні в якому разі не можна уважати за об'єктивне джерело для історії взагалі, а для Української Православної Церкви зокрема. Називати цей документ, що він — „російського п о х о дження", як це М. Чубатий робить, є теж неправдою, бо це джерело комуністичне. Це є не документ якоїсь „незалежної християнської організації церковної, це є документ пропаґанди російської комуністичної партії і її сучасної чорносотенної аґресії проти Української Нації і всіх її прав. Документи московської патріярхії можна використовувати для історії релігійної, чи ліпше сказати, антирелігійної, політики російського комунізму, але брати їх за джерела для історії Української Церкви — це, кажу ясно, незрозуміле. Чи угорські історики на вигнанні уважають комуністичні документи про кардинала М і н д с е н т і джерелами до історії Католицької Церкви в Угорщині? Чи естонці, латиші, литовці, роблять це щодо своїх церков? Чи роблять це чехи або румуни?

Заявляю, що, на мою думку, М. Чубатий поповнив непростиму методичну помилку, беручи взагалі під увагу цей документ антиукраїнської лайки, провокації і хуліганства московської патріярхії, аґентури безбожного московського комунізму, за джерело до історії Української Православної Церкви.

Друга справа, це є знову наукова метода М. Чубатого при використанню цього документу. Для оцінки його методи стверджую:

Поперше: він впровадив в Енциклопедію НТШ безкритично комуністичну тезу щодо визнання московського патріярха тодішнім списком Полікарпом, як тезу об'єктивної української науки, що діє у вільному світі; за це відповідає сам М. Чубатий особисто і ніхто інший;

Подруге: він несовісно використав цей документ, бо свідомо, з розмислом, замовчав його найбільш вирішальну частину, а саме уступ: „Я доповідав у свій час блаженнішому Сергієві, заступникові патріярха, про відмову Полікарпа Сікорського дати на письмі заяву свого канонічного послуху (підпорядкування) московській патріярхії, бачачи втім (факті) затаєні ним окремі пляни щодо його майбутньої церковної орієнтації". Як то? Український історик не уважав за конечне цей історичний факт, стверджений самою московською патріярхією, взяти під увагу й відповідно оцінити? Таж у совєтських відносинах, а ще беручи під увагу воєнні обставини, ця відмова пок. Митрополита П о л і к а р п а є просто геройським чином, який недвозначно й ясно заперечує тезу, що тодішній списком визнав був московську патріярхію. Бо якби Він був визнав її, то аґент-списком московського патріярха не домагався б визнання на письмі, і не рапортував би про ту відмову покійного Митрополита до патріярхії. Це є ясне, як Божий день.

Потретє: якщо вже М. Чубатий і рішився розглядати документ московської патріярхії як історичне джерело, то, як на лопаті, він мусів там знайти ось той стверджений факт відмови пок. Митрополита. Об'єктивна наукова метода вимагає в такім випадку від історика, щоб він це питання вияснив. Тому перед устійненням наукової тези і перед виданням історичного осуду було конечним листовно запитати ще живого Голову УАПЦ про цю справу та попросити відповідного вияснення.

Чому цього не зробив М. Чубатий? Таж тут, в Америці, кожний торбохват перед судом має конституційне право на „фер гірінґ". А Голові УАПЦ український історик таку засаду „авдіятур ет альтера парс" відмовив. Чи це об'єктивно? Чи науково? Чи просто — сумлінно?

Не тільки гідність голови УАПЦ була непошанована поступованням М. Чубатого, але і його гідність, як людини. Це засаднича справа для історичних дослідів, що кожного ще живого українського діяча з усіх ділянок нашого життя не можна позбавляти перед судом істориків того самого права, що в Америці мають перед судом пікпокети й комуністи.

Почетверте: якщо вже й сталися всі попередні методичні помилки, то М. Чубатий збагатив їх число ще й додатковим недоглядом. Пок. Митрополит, Голова УАПЦ, негайно зареаґував у Парижі проти неправди М. Чубатого. У всіх цивілізованих націях історик, обвинувачений Головою якоїсь Церкви за несправедливість чи неправду, негайно зголосився б був до того Голови Церкви, і дав би йому, як діючій особі історичного процесу, „фер гірінґ". Це знову було науковим обов'язком М. Чубатого негайно зробити. Але він огорнувся в мовчання на довгі літа і, сидячи на висотах академічної свободи, сам преспокійно приглядався, як його жертва мучилася і як та несправедливість г л и б о к о вразила й образила всіх православних братів наших. І не допомогли ні наші прохання, ні ради до М. Чубатого переглянути цю справу або дати під науковий арбітраж. Вкінці М. Чубатий діждався, як огірчений, ображений, оплюжений Митрополит помер. А якби хтось так поступив з М. Чубатим, як він поступив з пок. Митрополитом, як то М. Чубатий назвав би подібне поступовання?

І наука має свої писані й неписані закони гідности, ч е м н о с т и й пристойности. Маю враження, що М. Чубатому все це невідоме. Його довголітнє мовчання було актом, що за нього кожний факультет усунув би професора, бо академічна свобода, не підпорядкована заповіді: не свідчи ложно на ближнього твого, веде до академічної моральної анархії не тільки науки, а всієї суспільности.

Поп'яте: прилюдно осуджую методу, стосовану у „вияснені" М. Чубатого в „Свободі", що ставить насамперед хронічно пізніше джерело Н. Ніколаєва з року 1950, щоб викликати у читача враження цитатою: „и все они дали письменное заявление о вступлении в юрисдикцию московской патриархии" — що таки існує якась писемна заява пок. Митрополита щодо визнання московської патріярхії. Водночас історик М. Чубатий свідомо, з розмислом затаює перед читачем згаданий уступ у документі московської патріярхії з року 1943, що виразно з а п е р е чує дані Ніколаєва. Що це за метода? І знову пригляньмося до історика М. Чубатого в акції: в конфлікті тверджень щодо існування писемної заяви пок. Митрополита поміж о ф і ц і яльним документом московської патріярхії і україножером Ніколаєвим, М. Чубатий рішає, що Ніколаєв твердить правду, а московська патріярхія неправду. Де логіка? Та ж якби московська патріярхія дійсно була мала таку заяву пок. Митрополита, то: а) року 1943 не публікувала б, що її не дістала, і б) з певністю оголосила б її фотостат ще року 1943 у своїм Збірнику Документів, щоб припечатати „петлюрівця" П о л і к а р п а. Та ж для кожної нормальної людини неправда Ніколаєва на долоні. Але знову: маючи і ці протилежні дані, чи історик М. Чубатий не мав обов'язку попросити ще живого Митрополита про вияснення? Чи він запитом у Ніколаєва перевірив джерело його твердження? Де є критичний підхід до Ніколаєва й критична оцінка цього джерела?

Пошосте: взявши все попереднє під увагу, я уважаю відкликання М. Чубатого, мотивоване тільки „з пошани до Голови УАПЦ", за звичайне нехлюйство. Бо його теза, з точки зору об'єктивної історії, наукової методи й логіки, є фальшом та неправдою і з тих причин повинна бути М. Чубатим відкликана.

Цей фальш і неправда стала клеветою, якщо розглядати поступовання М. Чубатого в національнім аспекті.

Хто покійний Митрополит? Я мав честь його добре знати, як приятеля св. пам. Олександра Лотоцького (першого директора Українського Наукового Інституту у Варшаві і віце-прем'єра уряду УНР) і як найближчого співробітника Комісії для перекладу Богослужбових Книг на українську мову. Ще у Київській Громаді Покійний Митрополит був вже як семинарист завзятим, переконаним українцем, а по революції О. Лотоцький і Він були моторами, що здійснювали Автокефалію УПЦ. У зв'язку з цією акцією треба й розглянути царгородську місію О. Лотоцького. По окупації України большевиками, пок. Митрополит пішов на скитальщину, в Польщу, і тут за своє українство був переслідуваний московською єрархією і навіть засланий на білоруські землі, до Жировиць. Ні на хвилину не тратив Він і пок. О. Лотоцький з ока засадничу ціль — створити для православних українців, бодай у Польщі, А в т о к е ф а льну Церкву. Вкінці — за особистим впливом пок. заступника Головного Отамана УНР Андрія Лівицького на уряд Речі Посполитої — пок. Митрополит був висвячений у списком, завжди за пляном уряду УНР, щоб приготовити для України майбутнього Голову для УАПЦ. Митрополит Полікарп був поміж православними українцями весь час символом і носієм цих задумів, що мали на меті зірвати насильне п і д п орядкування Православної Церкви Москві та відновити її старі самостійницькі й царгородські традиції; для Нього зрада цієї ідеї дорівнювала національній зраді. І саме в зраді цієї ідеї оскаржив пок. Митрополита історик М. Чубатий на підставі комуністичного документу, зле й несовісно використаного, і він ще дивується, що Митрополит це відчував як зневагу й клевету.

Що наша суспільність і наші науковці скажуть до того всього? Матушка Москва й батюшка Х р у щ о в можуть бути дійсно гордими з того, що український історик, який мав би бути оборонцем пок. Митрополита, став прокурором проти нього і, водночас суддею на основі комуністичного документу. Куди йдемо? Та ж завтра, логічно, той самий історик подібними методами може почати „використовувати" к о м у н істичні документи і проти українських політичних діячів. Чи не підірвав М. Чубатий своїми методами довір'я суспільности до нашої історії? Чи не осмішив редактор „Юкрейнієн Квортерлі" нашу історію перед цілим вільним світом?

Закінчую. Я не жадав і не жадаю для пок. Митрополита жадних привілеїв, а тільки тих людських прав для захисту чести й людської гідности, що їх жадав і для ієрархії нашої Католицької Церкви, і що ними користуються всі вільні люди у вільних націях. Ніхто з істориків не має права поневіряти ієрархів, їх людську й національну гідність описаними методами. Словами Святого Письма М. Чубатий закінчив свої виясненя: „Пізнайте Правду, а Правда освободить вас". Дійсно свята Правда, бачу, визволила нас від його неправди про пок. Митрополита, але вона встановила теж історичний факт, що М. Чубатий говорив і писав неправду і що оперував методами, негідними історика. І то не останній раз, що я матиму нагоду в бігу дальшої дискусії представити.

(Закінчення).

КОМАНДАНТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗДА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

в'єтнамській фортеці Дієнбієнфу масовою атакою американських літаків, і для цього пересунув уже до берегів Індо-Китаю кілька літаконосців. Президент прихилився тоді до іншої думки генерала Риджвея, послухавши теж застережень збоку Англії. Адм. Радфорд був — і далі є — прихильником концепції повної морської бльокади Китаю. Він уважає, що Москва не прийде Китаєві з допомогою, а коли б і прийшла, то він не боїться війни. Тому адмірал Радфорд належить до найбільш знеавиджених осіб в усьому комуністичному й „невтрально"-поплентацькому таборі, як, напр., англійські соціялісти.

Адмірал Роберт Б. Карні (Carnev) є однолітком адмірала Радфорда і так само скінчив Морську академію у 1916 році. Це тип радше університетського п р о ф е сора, прихильник негайного стосування нових наукових винаходів у продукції зброї. Він є автором теорії, що тільки якісною перевагою американської зброї можна вирівняти різницю, яка в скорому може настати між кількістю американських та совєтських морських одиниць, не тільки підводних човнів, але навіть кружляків і нищильників. Коли адм. Радфорд не погоджується з теорією, що її буцімто прийняв сам през. Айзенгавер, що т. зв. стратегічне бомбардування (атомовими бомбами), може вирішити в перших днях всю війну, і тому треба найбільші суми призначати на летунство (так і передбачає новий американський військовий бюджет), то адм. Карні є проти — разом із генералом Риджвеєм — зменшення наземних військ.

Генерал Метю Риджвей, якому 3 березня сповниться 60 років, скінчив у 1917 році Академію у Вест Пойнті, у другій світовій війні перевів висадну операцію в Сицилії, потім всю свою дивізію скинув з парашутами в Нормандії. В 1950 році він перейняв командування 8-ою армією в Кореї, а після відкликання генерала МекАртура став його наступником, як головний командант збройних сил на Далекому Сході. Коли ген. Айзенгавер кандидував на президента, він перебрав від нього становище головного команданта збройних сил НАТО. Як командант усіх наземних військ ЗДА — боронить значення наземного війська в майбутній війні. Є противником такої заморської війни на далекій віддалі (Індо-Китай, Китай), яка вимагала б вислання туди американських піхотних дивізій. Він вважає, що війну можна виграти тільки тоді, коли населення даного краю підтримує визвольне військо, і тому був проти американської інтервенції в Індо-Китаї і буцімто є проти підтримування висаду Чіянґ Кай-шека в Китаї. Кажуть, що на цьому тлі поміж ним і адміралом Радфордом приходило до суперечок.

Наймолодшим з-поміж чотирьох шефів американських збройних сил є генерал Натан Ф. Твайнінґ, шеф американського летунства, який має тепер особливо відповідальне й важливе становище. Він є морський летун, хоч перейшов спершу піхотний вишкіл в Академії у Вест Пойнті. Один його брат — заступник шефа штабу в морському корпусі, другий — морський капітан. Вліті 1953 року він став наступником славного генерала Ванденберґа, який в розмірно молодому віці помер на пістряка. Генерал Твайнінґ разом із адміралом Радфордом уважається найбільшим прихильником „твердої політики" у відношенні до комуністів.

Одною з найбільших підстав американського оптимізму є те, що американці знають, що збройними силами ЗДА керують найкращі люди, а на випадок війни трудно вимріяти собі кращого президента і головного вождя всіх збройних сил, як Д. Д. Айзенгавер.

Бібліотеки в Прилуці на Полтавщині

(Закінчення зі стор. 2-ої)

який захопив молодь уже після 1898 р., себто по заснуванні російської соціял-демократичної партії. Скінчивши в 1898 р. гімназію, я вже в університеті зіткнувся з марксистами й марксівською літературою.

Скінчивши гімназію, я передав бібліотеку одному з членів гуртка з 7-ої кляси, здається Гальперінові, синові жида-промисловця. Він жив у своїх батьків, у великому будинку, тож мав певний сховок для бібліотеки. Що з нею сталося, коли й Гальперін скінчив гімназію, не знаю. Ходили чутки, що її хтось розбазарив. По скінченні гімназії мене ніщо не в'язало з Прилукою і я там майже не бував, а коли й доводилося бути, то влітку, коли майже нікого з знайомих гімназистів у місті не було. Я частіше бував тоді у Лубнях, куди до гімназії перевелися з Прилуки й мої сестри, якими прилуцьке гімназіяльне начальство сильно докучало за мою „неблагонадійність". Я, як і багато моїх товаришів, брав тоді діяльну участь у студентському русі й за це попадав у гострий конфлікт із владою, що було відомо прилуцьким педагогам.

Крім згаданих бібліотек, була в Прилуці й гарна бібліотека „Городского Общественного Собранія", себто громадського клюбу, але з неї могли позичати книжки тільки члени клюбу, якими, очевидно, гімназисти не могли бути. Отже, могли з неї користати тільки діти членів клюбу, а для загалу гімназистів була вона недоступна. Вже значно пізніше постала і в Прилуці, як і в інших повітових містах Полтавщини, міська публічна книгозбірня, доступна для ширшого громадянства, в тому числі й для гімназистів.

● **38-літній Вільям Марчук,** що його кілька тижнів тому большевики після шести років звільнили з концентраційного табору і перевезли до Західнього Берліну, відповідатиме перед американським військовим судом за дезерцію і передачу ворогові цінних інформацій. Вільям Марчук з Норріставну в Пенсилвенії був американським вояком і шість років тому зник у Берліні.

● **Посли в східньо - німецькому парляменті** мусять перейти спеціяльні курси, де їх вчитимуть історії комуністичної партії та обов'язків, що їх мають „депутати" різних „совєтів" в СССР.

● **Д-р Семюел Шепперд** вніс просьбу про випущення за кавцією з тюрми, поки його апеляція на поновну розправу не буде вирішена. Але суд відмовився вислати його просьбу до Найвищого Суду в Огайо. Шеппера засудили на досмертну в'язницю за вбивство вагітної жінки 4 липня мин. року.

З наших буднів

ПРО МІТІНҐИ, ШАМПАНСЬКЕ І ГОЛУБКУ МИРУ

Читаєш совєтську пресу і дивом - дивуєшся: як це так, що у них так головокружно все іде, все минає і міняється... Ніби погода в Ню Йорку.

Ну, згадати, хоч би, церемоніял їхніх мітінґів, чи всяких зборів. Такі збори — то ж вам було, ніби, священодійство, простіть за порівняння: був і „великий вхід" і „ектенія суґуба", було вставання, сідання і ще раз вставання. Замість „Алилуя" приходили "аплодисменти" та оклики „Ура"!

Аплодисменти були нормальні, „п р о д о лжительние" і „бурние". На саму згадку ясного сонечка з вусами, — поки воно ще світило, зривались обов'язково „бурние аплодисменти" і тривали, як закон, 15 хвилин. Аплодисменти на честь меншого божка з Політбюра тривали 10 хвилин, на честь Компартії — 5 хвилин і т. д.

Аж, ось, мудрий і геніяльний щасливо перестався і зразу вся церемонія взяла в лоб. Читаєш, наприклад, звернення 2-го З'їзду Совєтських Письменників до Центрального Комітету КПСС... Хоч би вам хто з дуру гукнув: „Хай живе товариш Маленков!", або „Хай живе товариш Хрущов", чи що... А ще й писателі, рахувати, народ грамотний!.. Як же сіро - непоетично закінчили ви, товариші, ваше „історичне" звернення: „Хай живе ЦК Партії, хай живе комунізм". Все. Кранка.

Хоч ми вас, товариші-писателі, розуміємо. Будь ми акули й канібали, а входимо у ваше положення. Ану, не дай Господь, якби котрий з вас був вискочив, гей Пилип із конопель, та й гукнув, наприклад:

— Хай живе товариш Маленков!

Ол райт, а хто його зна, як довго ще товариш Маленков житиме?.. Не пішле його завтра товариш Булґанін слідом за товаришем Берією?.. Або й можна так сказати: не вичистить, бува, т о в а р и ш Хрущов товариша Булґаніна, та й ще Кагановича на додаток?

От, недавно, зрезеґнували товариша Мікояна, старого большевика, спеца по ширпотребах... Як же ж тепер буде з тим шампанським, товаришу Мікояне?.. Обіцяли ж ви кожному колгоспнику бутилку шампана до обіду, колгоспники нагострили собі апетити, хотіли побенкетувати, перед виїздом на цілинні землі, — а тут собі їх ктитор і добродітель „добровільно" ризиґнує з джабу!.. Значить — зміна курсу і шампанське чорти сперли!

І знову блідий жах паде на голови тих юридивих, що репетували в безумстві своїм: „Давайте більше хліба, м'яса, молока, чи цукру!" Не треба пролетареві цукру, в нього життя солодке!.. За те ж Верховна Рада схвалила 112 більйонів на мирне озброєння Совєтського Союзу.

Радуйся, голубко миру, що звила собі монопольнеє гніздечко в країні перемігшого соціялізму! Від часу, коли тебе, пташинко, зроблено символом „мирної" політики К р е м л ю — не злюбив я твого крилатого роду і перестав кормити г о л у б і в у Центральнім Парку.

Ікер.

✝

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність дня 5. лютого 1955 р. по короткій але важній недузі заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідусь,

бл. п. ОСИП СМІШКЕВИЧ

ур. 17. березня 1885 р. в Нижанковичах біля Перемишля в Західній Україні.

Про це повідомляють всіх Рідних і Знайомих безмежним горем прибиті

дружина ЕВГЕНІЯ
син БОГДАН, дочка ІВАННА,
зять Д-р МИКОЛА ЧИРОВСЬКИЙ
і внуки ЛЕВ та ЮРІЙ.

Похорон відбувся у вівторок, 8. лютого 1955, о год. 10. рано з Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., на цвинтар "Gate of Haven" у Випані, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ЗБИЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАК

Тайпег. — Недалеко берегів Тачену комуно-китайська протилетунська артилерія збила з своїх позицій на китайському суходолі один американський літак. Пільот того літака сигналізував, що „має клопіт" з мотором, після чого літак раптово знизився і впав у море. Два національ-китайські кораблі врятували з моря 4-ох летунів, які віднесли тільки невеличкі рани і швидко потім переїхали на поміст свого літаконосця. Американське командування признало, що пільот американського літака занадто віддалився від повітряного простору над Таченом і наблизився до китайського суходолу, так, що комуністи могли припускати атаку й почали стріляти у власній обороні. Тому контрадмірал Прайд, командант сьомої фльоти, заявив, що він не вважає того інциденту агресивним комуністичним актом і не буде відповідати відплатною акцією.

● ПОВІДОМЛЕННЯ ●

Т-во „Дністер" 430 відділ УНС у Филаделфії.

ПОВІДОМЛЕННЯ:

Повідомляємо всіх наших Членів, що побір складок в 1955 році відбуватись буде в слідуючому порядку:

1. В кожну другу неділю в місяці, в Українськім Клюбі, при 847 Н. Френклін вул., в год. від 11:30 до 1:30 попол., а саме: 13. лютого, 13. березня, 10. квітня, 8. травня, 12 червня, 10. липня, 14. серпня, 11. вересня, 9. жовтня, 13. листопада і 11. грудня.

2. В кожну третю суботу в місяці, в Українськім Клюбі, при 23-ій і Бравн вул., в год. від 7 до 9 вечором а саме: 19. лютого, 19. березня, 16. квітня, 14. травня, 18. червня, 16. липня, 20. серпня, 17. вересня, 15. жовтня, 19. листопада і 17. грудня.

Члени, які мешкають поза Филаделфією і ті, які не можуть явитись в означеному часі, можуть надсилати свої складки „Моней Ордерами", або чеками на адресу: "Dnister" Branch 430, of the U.N.A., 846 N. Beechwood St., Philadelphia 30, Pa.

Окремих повідомлень про побір складок, з огляду на значні кошти, висилати не будемо і тому просимо це оголошення витяти і вложити до свойого календаря.

В цілі улекшення і упрощення сплати складок, пропонуємо місячним платникамм перейти на чвертьрічні, піврічні або річні складки, при чому заощадиться багато часу і ходу, а навіть дещо і грошей, бо при таких вплатах є певна знижка складок.

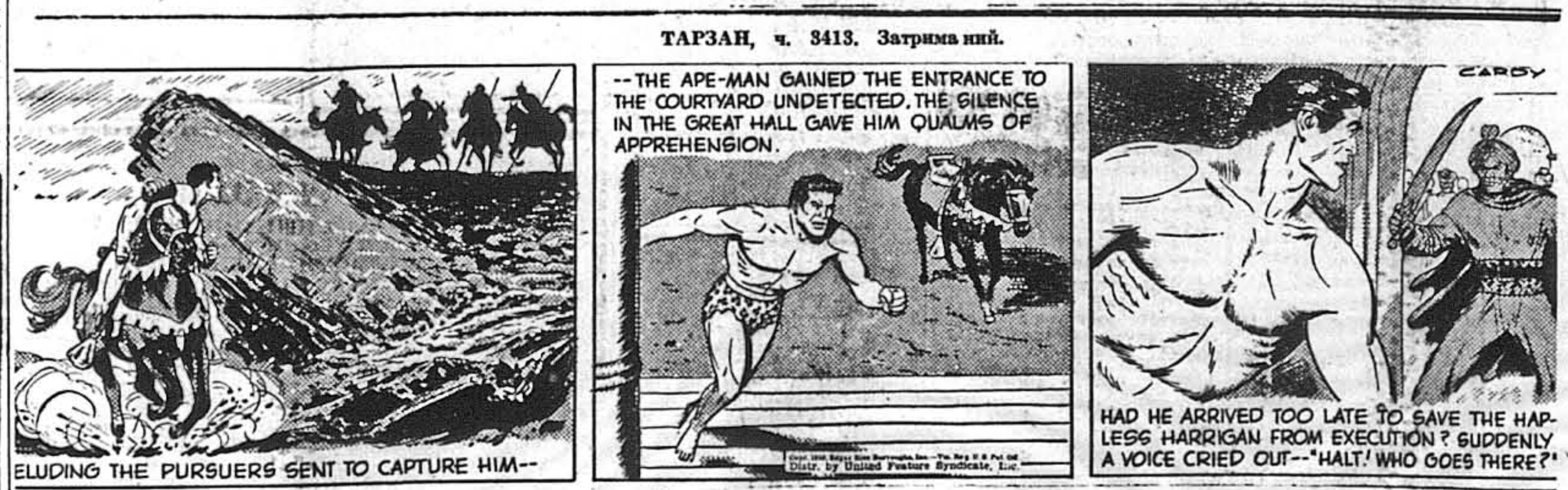
Звертаємо щераз увагу, що складки мусять бути сплачувані з початком платничого періоду, а не за післяплатою. Це є передумова забезпечення і така є постанова статуту та вимоги органів державної контролі і тому просимо всіх наших Шановних Членів притримуватись визначеного порядку сплати складок, маючи на увазі, що обезпечення є важне лише тоді, коли складки не залягають.

Члени, які не будуть притримуватись наших завваг і не знайдуть зрозуміння до нашого заклику, будуть суспендовані.

Просимо допомогти нам вийти з нотoричних і нерозважних залеглостей, які вразі нещасливого випадку можуть бути перешкодою до виплати забезпечення.

За Управу Відділу:
Роман Дяків, Осип Бакай, Роман Книш.

ТАРЗАН, ч. 3413. Затриманий.

Виминаючи переслідувачів, висланих, щоб її зловити...

Мавполюдина непостережно дісталася на подвір'я.

Мовчанка в великій залі викликала в неї передчуття того, чого вона боялась.

Невже ж вона прибула запізно, щоб врятувати нещасливого Геррігена сід екзекуції? Нагло пролунав голос

— Стій! Хто там?